

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

ДОКЛАД

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Въ. No	553-02-62
Дата	27 / 07 2015 г.

Относно: представянето и изслушването на **Димитър Иванов Костов** – кандидат за подуправител – ръководител на управление „Банков надзор”, на **Калин Димитров Христов** – кандидат за подуправител – ръководител на управление „Емисионно” и на **Нина Иванова Стоянова** – кандидат за подуправител – ръководител на управление „Банково” на Българската народна банка

На открито заседание, проведено на 23 юли 2015 г. и излъчено в реално време в интернет страницата на Народното събрание, Комисията по бюджет и финанси проведе изслушване на кандидатите за подуправители на Българската народна банка, предложени от г-н Димитър Радев – управител на Българската народна банка на основание чл. 12, ал. 2 от Закона за Българската народна банка.

Изслушването се проведе по реда на раздел III от приетите процедурни правила за условията и реда за предлагането на кандидат за подуправител – ръководител на управление „Банков надзор”, на кандидат за подуправител – ръководител на управление „Банково”, и на кандидат за подуправител – ръководител на управление „Емисионно”, на Българската народна банка, публичното оповестяване на документите, представянето и изслушването на кандидата в Комисията по бюджет и финанси и процедурата за избор от Народното събрание (ДВ, бр. 53 от 2015 г.), наричани по-нататък „процедурни правила”.

Председателят на Комисията по бюджет и финанси г-жа Менда Стоянова отбеляза, че видно от представените от тримата кандидати – Димитър Костов, Калин Христов и Нина Стоянова - документи, същите отговарят на изискванията на Закона за Българската народна банка за заемане на длъжността подуправител на Българската народна банка и следва да бъдат допуснати до изслушване.

Кандидатурата на г-н Димитър Костов за подуправител – ръководител на управление „Банков надзор” беше представена от г-н Димитър Радев.

Преди да представи кандидатурата му г-н Радев подчерта, че при избора на екип от подуправители на Българската народна банка се е

ръководил от професионалните, експертните и нравствените качества на всеки един от кандидатите. Според него предложеният от него ръководен екип на Българската народна банка притежава едновременно следните качества: състои се от безспорни уважавани професионалисти, които имат предимството добре да познават управленските и операционните процеси в Българската народна банка; има опит в управлението на много успешни структурни звена и проекти на Българската народна банка; екипът е готов да работи за практическото реализиране на концепцията, с която той е избран за Управител, за управление и развитие на Централната банка, включително в реформирането на банковия надзор и накрая този екип е с доказана на практика лоялност към институцията на Централната банка, но заедно с това и към върховенството на публичния интерес.

В представянето на г-н Костов г-н Радев изтъкна, че той е много уважаван професионалист - добре познат както на банковата общност в страната, така и на колегите от европейската система на централните банки и институциите в групата на Световната банка и Европейската банка за възстановяване и развитие, където той е алтернативен гуверньор за България.

Наред с това г-н Костов притежава много висока квалификация в банковото дело. Неговите отлични, управленски комуникационни умения позволяват успешната реализация на много проекти на Българската народна банка и банковата общност в управление „Банково“, а именно: модернизиранието на платежните системи и интегрирането им в европейската платежна инфраструктура, посредством включването в TARGET2, с което практически България е готова за присъединяване към Евророната; сливането на двата оператора на платежни системи БОРИКА и Банк сервиз в едно дружество със сериозен капацитет да посрещне нарастващата конкуренция на европейския пазар; изграждането на спомагателна система за плащане на дребно в евро на територията на страната „Бисера 7“; успешното внедряване на нова банкова счетоводна система, с което Българската народна банка изравни своята практика с водещи централни банки в еврозоната; установяването на консервативна политика по отношение на лицензирането и надзора на платежните институции и платежните системи.

Следва да се има предвид обстоятелството, че изборът на ръководител на Управление „Банков надзор“ е от ключово значение за дейността на Централната банка и изобщо за макроикономическата и финансовата стабилност на страната, поради което изборът на подходящия кандидат на тази позиция е най-важното условие за

възстановяването на репутацията на Българската народна банка. От средата на м.юни 2014 г. г-н Костов осъществява оперативното наблюдение, контрол и координация на дейността на управление „Банков надзор“, като с успешното решаване на трудни задачи през един продължителен „тестов период“ и с отличното познаване на работата на управлението, без да е участвал в неговата работа и решения до юни 2014 г., той доказва, че има необходимия капацитет да се справи с приоритетните задачи, стоящи пред управлението.

След представянето на кандидатурата се премина към личното представяне на г-н Костов и излагане на неговата концепция за дейността му като подуправител – ръководител на управление „Банков надзор“, на Българската народна банка.

В началото на изложението си г-н Костов посочи, че споделя вижданията на г-н Радев, изразени в неговата концепция за развитието на Българската народна банка, за реформиране и развитие на надзорната функция на Централната банка.

На първо място, като основна непосредствена задача пред управление „Банков надзор“ той очерта изготвянето на подробен доклад за състоянието на банковия надзор и цялостен пакет от мерки за неговото развитие. Целта на набелязаните мерки е постигането на максимално съответствие с базелските принципи за ефективен банков надзор, които са приети като международен стандарт за добри практики в тази сфера. В близко бъдеще предстои завършването на доклада за оценката, изготвена от Международния валутен фонд и Световната банка, като той ще бъде публикуван. В него са посочени редица много важни направления, в които трябва да се предприемат допълнителни мерки, а именно: установяване на нормативна рамка за предоставяне на информация и упражняване на контрол върху надзорната политика на Централната банка от страна на Управителния съвет на БНБ; подобряване на надзорния капацитет по отношение, както на персонала, така и на организационната структура и информационни технологии; засилване на изискванията към финансовата отчетност на банките и техния външен одит; повишаване на изискванията по отношение на корпоративното управление на банките и накрая засилване на надзора върху управлението на рисковете произтичащи от свързаност, концентрация и големи експозиции.

Според г-н Костов конкретните действия, които следва да залегнат в цялостния пакет от мерки за укрепване на банковия надзор са: актуализирането на наръчника за банковия надзорен процес и на наръчника за системата за оценка на риска, както и на всички други

вътрешни правила и процедури, с които се регламентира надзорната дейност; изграждане на процедура за синхронизиране на подходите на надзорните екипи, осигуряване на адекватна ротация на надзорните екипи спрямо проверяваните институции и утвърждаване на добрите практики; обособяване на дейностите на дистанционния надзор от проверките на място и осигуряване на взаимно допълване и взаимен контрол между тях; преглед и актуализация на процедурите за анализ и оценка на резултатите от проверките на място и на отправяните към банките препоръки, както и на системите за контрол върху изпълнението и ефективността на наложените надзорни мерки; разработване на подробна регулация и процедури за реално прилагане на допълнителните капиталови изисквания, по така наречения Стълб 2, които да съответстват на индивидуалния рисков профил на всяка банка.

На второ място, според г-н Костов следва да се формулира ясна политика и правила по отношение на налагането на коригиращи и санкциониращи мерки при неспазване на препоръките към дадена банка и по-твърди действия при системни нарушения. Едновременно с това следва да се запази консервативната лицензионна политика.

На трето място, с приемането на Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници приоритетна задача както за Българската народна банка, така и за управление “Банков надзор” е изграждането на необходимия капацитет за неговото прилагане. Освен създаването на обособено звено за реструктуриране е необходимо да се развие капацитет за управление на процесите по изготвяне и при необходимост прилагане на плановете за възстановяване на банките, както и на мерките за ранна намеса. Освен това необходимо е да се изградят адекватни процедури за координация и сътрудничество между функциите по реструктуриране и надзорните функции в банката, без да се нарушава тяхната автономност и независимост.

Накрая, не на последно място, непосредствен приоритет в работата на Управление “Банков надзор” е организирането и провеждането на независим преглед на качеството на активите на банките и провеждане на стрес тест на банковата система. Изпълнението на тази задача до края на м.юли следващата година, изисква сериозна мобилизация и работа, както от страна на екипа на Управление “Банков надзор”, така и от страна на търговските банки.

Към момента е извършена необходимата подготовка за провеждане на търг за избор на консултант. Целта е да се наеме консултант с реален опит в реализацията на такива проекти в Европейската централна банка и в другите централни банки от

европейската система на централните банки, с което да се осигури провеждане на преглед на качеството и стрес тестовете, в съответствие с принципите и методологията, използвани при единния надзорен механизъм.

В заключение г-н Костов посочи, че екипността и ефективната координация в работата както с Правителството, така и с Парламента са изключително важен фактор за справяне с трудните и комплексни задачи, които стоят за решаване пред Българската народна банка.

Съгласно т. 5, от раздел III от процедурните правила г-жа Менда Стоянова представи постъпилите въпроси от вестник „Капитал“ както към всички кандидати, така и в частност към г-н Костов, които могат да бъдат обобщени в следните групи:

I. Реакция на медийни публикации по отношение на Корпоративна търговска банка – как оценяват факта, че през последните години Българската народна банка не реагира на медийни публикации за големи експозиции към свързани лица в Корпоративна търговска банка (и в други банки) далеч преди да бъде поставена под специален надзор, като много от тези разкрития впоследствие са потвърдени от самата централна банка; каква е била реакцията им по отношение на тези публикации и дали са искали допълнителна информация по темата от тогавашните подуправители на „Банков надзор“ – Румен Симеонов и Цветан Гунев и ако не - защо, а ако да - какъв отговор са получили.

II. Представяне на надзорна информация в Управителния съвет на Българската народна банка – дали през последните години е имало доклади и анализи в Българската народна банка, предоставени на управителния съвет, показващи опасност от ликвидна криза и/или капиталови проблеми в Корпоративна търговска банка или в други банки; ако е имало такива, дали те са били взети под внимание от Управителния съвет и дали по отношение на тях са предприети мерки; дали досега управителят и подуправителите на Българската народна банка са имали достъп до надзорните данни от проверките на банките; как ще коментират констатацията в доклада на Временната парламентарна комисия за Корпоративна търговска банка, че събраните данни за необезпечени кредити доказват, че „не става дума за липса на професионализъм от страна на Надзора на Българската народна банка, а за пълна безотговорност и бездействие, улесняващо източване на банката“; с кои от констатациите на експертите от Брюксел в Доклада за макроикономическите дисбаланси на България са съгласни и с кои не, и защо; какви грешки отчитат при досегашното управление на ресорите, които евентуално ще им бъдат поверени и как биха ги адресирали.

Конкретно към г-н Костов въпросите са: какво е предприето в дейността на управление „Банков надзор“, за да се попълнят надзорните пропуски, имайки предвид факта, че през последната година на практика управлението се ръководи от него; дали са правени проверки и в други банки и ако да какви са резултатите от тях по отношение на концентрация и големи експозиции, надвишаващи законовите лимити и дали г-н Костов може да гарантира, че практики като тези, които Българската народна банка констатира в Корпоративна търговска банка не се случват в други банки; какво трябва да се промени в начина на осъществяване на банковия надзор и как може да се осигури неговата ефективност и дали са нужни по-чести надзорни проверки на място; каква подготовка трябва да се извърши за проверката на качеството на активите и стрес-тестовете на банките и как трябва да се реагира, в случай че тестовете покажат капиталови дупки в една или няколко институции.

В отговор на въпросите, свързани с реакцията на публикациите по отношение на Корпоративна търговска банка, г-н Костов отбеляза, че тези медийни публикации са постъпвали по компетентност към подуправителя ръководещ управление „Банков надзор“. В периода март – юни 2013 г., когато са първите публикации, от управление „Банков надзор“ е извършена инспекция на място в Корпоративна търговска банка. След завършване на проверката в Управителни съвет на Българската народна банка не е представен за разглеждане доклад от инспекцията на място, нито са докладвани от подуправителя проблеми или нередности в Корпоративна търговска банка. Г-н Костов изрично подчерта, че установените в Закона за Българската народна банка правомощия на подуправителите не включват права за инспектиране и контрол върху действията на другите подуправители.

По отношение на въпросите, свързани с предоставяне на надзорна информация в Управителния съвет на Българската народна банка кандидатът отбеляза, че макар да не е формално законово изискване, в Българската народна банка е установена практика подуправителят, ръководещ Управление “Банков надзор” да внася в Управителния съвет на Българската народна банка за информация Доклад за състоянието на банковата система. В тези доклади не се съдържа каквато и да е негативна информация, свързана с Корпоративна търговска банка.

Напротив, според тези доклади Корпоративна търговска банка е отчитала нормални капиталови, ликвидни и финансови показатели в рамките на надзорните регулации. Тези доклади са предоставени както на органите на прокуратурата, така и на Сметната палата.

В отговор на въпроса за достъпа до надзорни данни, г-н Костов отбеляза, че управителят и подуправителите, с изключение на този ръководещ управление „Банков надзор“, както и останалите членове на Управителния съвет не са имали достъп до надзорните данни от проверяваните банки, както и до докладите за инспекциите на място, с изключение на данните, предоставени в тези тримесечни доклади за състоянието на банковата система. По закон Управителният съвет на Българската народна банка няма оперативни надзорни функции. Съгласно закона, подуправителя ръководещ Управление „Банков надзор“ упражнява самостоятелно и независимо надзорните си правомощия над банковата система. В този смисъл той няма задължение по закон да предоставя надзорна информация на Управителния съвет, нито Управителният съвет има право да взема решения, свързани с надзорната дейност. Нещо повече г-н Костов подчерта, че ако бъде избран за подуправител на управление „Банков надзор“, той ще предложи на Управителния съвет на Българската народна банка след всяка надзорна инспекция на място да разглежда и приема за информация доклад за основните констатации, направените препоръки и предприетите мерки за всеки отделен случай. Според него това не е прехвърляне на задължения и отговорности, а начин по който той би търсил съдействие и съвет. Що се отнася до констатацията в доклада на Временната парламентарна комисия за Корпоративна търговска банка г-н Костов посочи, че по отношение на бившите подуправители, ръководещи управление „Банков надзор“ се води разследване от прокуратурата и тя е единствено компетентна да даде правна квалификация на техните действия или бездействия. По отношение на доклада за макроикономическите дисбаланси той изрично подчерта, че отговорът на този въпрос до каква степен се споделят констатациите в него, е даден от правителството на страната в Националната програма за реформи, в изготвянето на която Българската народна банка има значителен принос в частта за банковия сектор и отразява нейното институционално виждане. Прегледът на качеството на активите на всички банки в системата, който ще бъде извършен от Българската народна банка, ще покаже, дали качеството на активите на търговските банки се различава съществено в зависимост от собствеността на акционерния капитал. Той уточни, че Българската народна банка никога не е създавала регулации, които да водят до различно третиране на отделни търговски банки, в зависимост от тяхната собственост.

В отговор на конкретно зададените към него въпроси г-н Костов отбеляза, че независимо, че не е в рамките на възложения му от Народното събрание мандат на подуправител - ръководещ управление

“Банково”, той е поел отговорността за координация и подпомагане на ръководството на управление “Банков надзор”, за да не се допусне по-съществен срив в работата. Най-важното, което е извършено в предходните месеци е изготвянето на независима оценка за съответствие на дейността на управлението с основните принципи за ефективен банков надзор, като е отправено искане към Световната банка и Международния валутен фонд за провеждане на такава оценка. След шестмесечна работа към настоящия момент е налице не само професионален анализ, но и препоръки, които се основават на световния опит и добри практики. Въз основа на тези оценки и препоръки ще се пристъпи към дефинирането на конкретни действия за реформиране на банковия надзор. Предприети са действия тези доклади да бъдат публични, така че всички да могат да се запознаят с тях. През последната една година сериозни усилия са положени: при разработването на законопроекта за реструктуриране и възстановяване на кредитни институции и инвестиционни посредници; за изолирането на банките с гръцки собственици от опасността от пренасяне на проблемите на гръцката криза. Освен това извършени са 11 инспекционни проверки на място, включително и в Корпоративна търговска банка. Що се отнася до реформите в банковия надзор, той отново подчерта, че те ще бъдат на базата оценките и препоръките от страна на Международния валутен фонд и Световната банка, които са направени за постигане на максимално съответствие с базелските принципи за ефективен банков надзор. Във връзка с подготовката на проверките на качеството на активите и стрес-тестовете г-н Костов отново отбеляза, че подходът и основните етапи са очертани. По отношение на потенциалните потребности от допълнителен капитал, безспорно основната и водеща опция са пазарните инструменти. Цялата регулаторна рамка се основава на идеята, че акционерите трябва да осигурят необходимия капитал за покриване на рисковете, съпътстващи банковото посредничество. В случай че пазарите не дават достатъчно ефективни и бързи решения могат да се обмислят и други варианти, като се има предвид практиката на Европейския съюз в тази област.

В хода на изслушването беше зададен въпрос единствено от народния представител Георги Търновалийски, че в случая с Корпоративна търговска банка сериозни суми са били прехвърляни по сметки, което е в неговия ресор на управление, и дали не е могъл да достигне до извода, че нещо нередно се случва в тази банка и съответно да изиска повече информация, включително и от докладите от проверката на банката.

В отговор г-н Костов посочи, че управление “Банково” управлява платежната система, която функционира, за да осигури сетълмента, между доставчиците на платежни услуги, които те извършват в полза и за сметка на своите клиенти. Едната банка е доставчик на платежната услуга на наредителя на плащането, другата банка е доставчик на платежна услуга на получателя на плащането. В средата стои въпросната система RINGS, която е за сетълмент в реално време. В този смисъл не е вярно твърдението, че в платежната система се виждат конкретните получатели и основанията за плащането. От платежната система се вижда, че едни средства от една банка отиват в друга. Той подчерта, че управление “Банково” има за цел да осигури надеждност и стабилност на функционирането на системите, така че всички банки да могат да изпълняват наредените към тях плащания и да поддържат съответни средства в своите сметки. В този смисъл в рамките на това, което се наблюдава и за което се носи отговорност в управление “Банково” няма как да се достигне до извода, че се вижда нещо, което потвърждава по какъвто и да било начин конкретните журналистически разследвания.

Кандидатурата на г-н Калин Христов за подуправител – ръководител на управление „Емисионно” беше представена от г-н Димитър Радев.

В началото на представянето г-н Радев посочи, че избор на подуправител, ръководител на управление „Емисионно“ следва да бъде осъществен на основание чл. 12, ал. 4 от Закона за българската народна банка в периода от 23 юли до 23 август до 2015 г., тъй като мандатът на г-н Христов изтича на 23 октомври 2015 г.

При представянето на г-н Христов г-н Радев изтъкна, че той е много уважаван професионалист - добре познат както на банковата общност в страната, така и на колегите от европейската система на централните банки, международните финансови институции и инвестиционните банки и рейтингови агенции. В досегашната си дейност като подуправител на управление „Емисионно“ той безспорно е доказал своята висока квалификация и професионални качества, които позволяват запазването на стабилността на Валутния борд и ефективното управление на международните валутни резерви, организацията и управлението на наличното парично обръщение в страната.

Г-н Христов притежава много висока квалификация и опит в областта на паричната политика и макроикономическите анализи, а опитът му като министър на финансите в служебното правителство

през 2013 г. му дава трезв и прагматичен поглед върху макроикономическите и фискалните процеси в страната.

Г-н Радев посочи, че управление „Емисионно“ поддържа и изпълнява операциите на Валутния борд., като настоящият мандат на г-н Христов съвпада с периода на глобалната финансова и икономическа криза, когато международните финансови пазари са волатилни. По време на неговото управление чрез разумно инвестиране на валутните резерви се постига баланс между сигурност, ликвидност и доходност. В началото на неговия мандат активите на управление „Емисионно“ възлизат на 23 милиарда и 600 милиона лева, докато към настоящия момент те са на стойност над 38 милиарда лева.

След представянето на кандидатурата се премина към личното представяне на г-н Христов и излагане на неговата концепция за дейността му като подуправител – ръководител на управление „Емисионно“, на Българската народна банка.

В началото на презентацията си г-н Христов уточни, че цялата му концепция се основава на принципите, целите и задачите на Българската народна банка, представени от г-н Радев по време на неговото изслушване. Основните функции и задачи на управление „Емисионно“ са в следните основни направления: поддържане и управление на операциите на Паричния съвет, управление на международните валутни резерви, емитирането на банкноти и монети, поддържане на паричното обръщение и осъществяване на аналитична и изследователска дейност.

По отношение на Паричния съвет г-н Христов подчерта, че той ще бъде запазен и поддържан до присъединяването на страната към Еврозоната, тъй като режимът на Паричен съвет способства за поддържането на ниско и стабилно ниво на инфлация в икономиката, както и на инфлационните очаквания на домакинствата и фирмите. Според него е необходимо да се поддържа ясна позиция относно участието на българския лев във Валутния механизъм II. Във валутния механизъм участва валутата на страната, а не самата страна, така че участието на страната трябва да се осъществи при съществуващото равнище на фиксиран валутен курс на националната валута в съотношение от 1.95583 лв. за едно евро., като се поддържа нулево отклонение, както е в настоящия момент. Той изрично подчерта, че тази стратегия е била следвана от балтийските страни, които са имали валутен борд и са се присъединили към Еврозоната.

По отношение на управлението на валутните резерви г-н Христов посочи, че те ще продължат да бъдат управлявани стриктно в рамките на съществуващия консервативен мандат, определен от Закона за

Българската народна банка на база три основни принципа и тези принципи ще бъдат запазени и занапред.

На първо място, това са много ясни правила и пълна прозрачност по отношение на процедурите за управление. Процедурите отговарят на най-добрите практики в света и в Европейския съюз, като непрекъснато се усъвършенстват в зависимост от промените на пазарите. Предвид големите сътресения на международните пазари са променени и усъвършенствани процесите и моделите за определяне на дългосрочното ниво на риск на толеранс на Българската народна банка, моделът за стратегическо структуриране на активите и моделът на управление на ликвидния риск, така че да отразяват по адекватно настъпилите промени в глобалните финансови пазари и в частност Евророната, където са инвестирани по-голяма част от резервите на страната. Този подход на непрекъснат преглед на използваните методологии и модели и адаптирането им към променящата се среда ще бъде запазен занапред, тъй като по този начин се минимизират рисковете за сигурността и ликвидността на валутните резерви.

На второ място, независимо, че Законът за Българската народна банка разглежда управлението на валутните резерви като индивидуално правомощие на подуправителя, ръководещ управление „Емисионно“, процесът на тяхното управление е структуриран по начин, който предоставя информация на всички управления в банката и отразява тяхното знание и виждане за стратегическото структуриране на активите на Българската народна банка. Това се постига чрез действащия Инвестиционен комитет на БНБ, в който има представители на всички управления в банката, където те изразяват позиции, които се вземат предвид при формирането на решенията.

На трето място, това е самият ангажимент на Управителния съвет да определя дългосрочното ниво на риск на толеранс на Българската народна банка.

Според г-н Христов тези три стълба са в основата на консервативната рамка, която разчита максимално много на знанието и на споделянето на информацията в самата банка и по този начин позволява, независимо от безпрецедентните сътресения на международните финансови пазари, да се постигне стабилно управление, което да гарантира сигурността, ликвидността и доходността на международните валутни резерви.

Тъй като управлението на резервите е сложна дейност, според г-н Христов Българската народна банка ще продължи да инвестира в изграждането на адекватен технологичен, административен и човешки потенциал за управление на международните валутни резерви. Това

включва и поддържане на съществуващите договори с международни финансови институции за техническа помощ и възлагане на управление на портфейли от резервите на Българската народна банка.

По отношение на емитирането на банкноти и монети в страната и поддържане на паричното обръщение Българската народна банка има монопол на практика в тази област. Съществуващата в момента структура на номиналите на българските банкноти и монети и тяхното ниво на защита и сигурност осигуряват нормалното функциониране на паричното обръщение в страната. През следващите шест години следва да се извършат две промени в тази област:

А) да се завърши започнатият процес на пускане в обръщение на разменна монета от два лева и постепенното изваждане от обръщение на банкнотата с този номинал. Тази промяна е с цел по-голяма ефективност и намаляване на разходите за издръжка на паричното обръщение.

Б) да се изготвят и пуснат в обръщение подобрени серии на съществуващите български банкноти. Промяната е с цел повишаване нивото на защита на българските банкноти съобразно новите технологии. При този процес няма да се променя дизайна на българските банкноти.

Моделът на поддържане на наличното парично обръщение в страната ще бъде доразвиван чрез инвестиране и подобряване на съществуващата техническа и информационна инфраструктура и технологиите за обработка на банкноти и монети в Касовия център на Българската народна банка и „Дружеството за касови услуги“ АД. Чрез тази политика ще завърши подготовката за осъществяване в средносрочен план на плавен процес на замяна на българските банкноти и монети в евро при присъединяване на страната към Евронзоната.

Аналитичната дейност в управлението се изразява главно в изготвянето на симулации и оценки на въздействието върху икономиката при реализация на различни вътрешни и външни шокове въз основа на тримесечните прогнози. За специфични цели се изготвят средносрочни и дългосрочни прогнози за развитие на икономиката на България, както и различни сценарии, които позволяват да се направи оценка на ефектите върху икономиката на различни мерки в областта на макроикономическата политика. По отношение на изследователската дейност се предвижда Управителният съвет на Българската народна банка да продължи да приема двугодишен изследователски план, в който да бъдат дефинирани темите, които са от

значение за политиката на банката. След разработването им, те ще бъдат публикувани.

Съгласно т. 5, от раздел III от процедурните правила г-жа Менда Стоянова отново представи постъпилите въпроси от вестник „Капитал“ към всички кандидати и зададе поставените в частност към г-н Христов въпроси, а именно: дали се е променило мнението му по отношение на Единния надзорен механизъм, имайки предвид, че при създаването му цялото управление на БНБ, от което той е бил част, е застъпвало становището, че България не трябва да влиза в него, а сега стратегията на новоизбрания управител на Българската народна банка предвижда това да се случи; дали смята, че Българската народна банка е трябвало да реагира при положение, че служебният премиер Марин Райков заявява, че 54% от средствата на държавните фирми са в една банка; дали при оценката на макроикономическите рискове се отчита качеството на активите в банките и дали е ползвано съдействието от управление "Банков надзор", ако да - защо Българската народна банка не е реагирала на тези рискове, а ако не – според него трябва ли да се помисли за структурни промени в тази област.

По отношение на общите към всички кандидати въпроси г-н Христов посочи, че той е напълно съгласен с отговорите, дадени от г-н Костов. В отговор на индивидуалните въпроси той посочи, че съгласно Договора за присъединяване на България към Европейския съюз страната ни е поела безусловно ангажимента за членство в Евророната, като Единния надзорен механизъм е основен елемент в конструкцията на паричния съюз. В този смисъл въпросът не е дали, а кога и как България ще се присъедини към Единния надзорен механизъм. Що се отнася до Правилата за избор на изпълнител за предоставяне на държавни дружества на финансови услуги от кредитни или финансови институции той отбеляза, че е бил вносител на тези промени в качеството му на Министър на финансите в служебното правителство на Марин Райков. Целта на тези промени е била да се ограничи риска за самите държавни дружества, тъй като събраните и анализирани данни са показали значителна концентрация на депозити за някои от тях. Ето защо в Правилата изрично е записано като изискване диверсификация на депозитите на държавните дружества в минимум четири банки. Що се отнася до макроикономическите анализи и прогнози дирекцията, която е в неговия ресор се занимава с изготвянето на прогнози за икономическия растеж, инфлацията, паричния сектор, пазара на труда, платежния баланс и бюджетната и дългова позиция на страната. Макроикономическите анализи не са покривали сферата на анализ на качеството на активите в банковата

система или индивидуалното поведение на конкретни банки и рисковете, които произтичат от това за финансовата стабилност.

В хода на изслушването бяха зададени няколко въпроса от н.п. Румен Гечев относно позицията на г-н Христов на 21 и 22 юни 2014 г. за въвеждане на банкова ваканция в страната, решение, което според г-н Гечев е могло да доведе до тежки последици за икономиката в страната; как г-н Христов е достигнал до тази доказано грешна позиция и какви гаранции ще даде, че няма да участва в политически схеми; дали страната следва да бърза с присъединяването към Евророната при положение, че страни като Полша и Чехия отлагат това до 2020 г.

Народните представители Йордан Цонев и Петър Чобанов, както и г-н Петър Андронов - председател на Управителния съвет на Асоциацията на банките в България и г-н Димитър Костов категорично отвърлиха като неверни твърденията на г-н Румен Гечев. Всички те се обединиха около тезата, че на срещата при премиера Орешарски са обсъждани и анализирани всички възможни варианти за излизане от създалото се напрежение в банковата система, включително и банкова ваканция. Г-н Христов е изложил двете алтернативи, без да избира нито една от тях, за да могат присъстващите да направят своя избор. В резултат на обсъждането е взето решение подуправителите Костов и Христов да работят по сценария за отваряне на банките в понеделник, като им се осигури необходимата ликвидна подкрепа чрез издаването на облигация от правителството и нейното записване от останалите търговски банки. За тази цел спешно е получено съгласието на Европейската комисия, която е била категорично против банковата ваканция. На последвалата среща при Президента всички участници са отишли с готово решение, че в понеделник сутринта всички банки отварят и ще плащат колкото е необходимо, тъй като ликвидните средства са налице.

В отговор на въпроса на г-н Гечев г-н Христов детайлно описа събитията към онзи момент. На 20 юни Корпоративна търговска банка е поставена под специален надзор, а на 22 юни 2014 г. (неделя) и банка Виктория. В този момент фискалния резерв е на критичен минимум. В четвъртък вечерта с г-н Чобанов – министър на финансите към онзи момент, записват 1,5 млрд. евро облигация. В петък сутринта се провежда конферентна връзка с банките, тъй като в София вече има шум за ликвиден натиск върху цялата банкова система и трябва да се обясни на всички записали, че този ликвиден натиск не променя параметрите на записаната вече облигация, чийто валюор е 9 юли 2014г. В петък ликвидния натиск не е върху една банка, а върху 14 банки. Ситуацията се усложнява от разнопосочното говорене на

политическите играчи, което води до увеличаване на системния натиск. В неделя сутринта от Генерална дирекция „Конкуренция“ на Европейската комисия заявяват, че са готови да одобрят рамката за ликвидна подкрепа при условия, че българската страна организира цялостната подкрепа. След това в Президентството е взето колективно решение за спиране на ликвидния натиск върху цялата банкова система въз основа на подготвените от него и г-н Чобанов принципи. След срещата в Президентството г-н Христов и г-н Чобанов организират издаването на облигация, така че паричният ресурс да бъде осигурен в понеделник сутринта, като към обяд на същия ден тегленията от банките се преустановяват.

В отговор на втория въпрос, зададен от г-н Гечев г-н Христов отбеляза, че при вземането на едно такова решение каквото е присъединяването към Еврозоната се преценяват всички рискове и влияния, за да се намери точния баланс, при вземането на политическо решение.

Кандидатурата на г-жа Нина Стоянова за подуправител – ръководител на управление „Банково” беше представена от г-н Димитър Радев.

В началото на представянето на г-жа Стоянова г-н Радев отбеляза, че тя е много уважаван специалист, добре познат в банковите среди и работи в Българската народна банка от самото начало на трудовия си стаж и познава всички направления в нейната дейност.

От януари 2007 г. тя е главен юрист на Българската народна банка и отговаря за организиране на цялостния процес на правната дейност в Централната банка като поддържа ежедневна комуникация с всичките ѝ звена. Г-жа Стоянова има водещо участие при изготвянето на правни становища, предложения и законопроекти, включително при подготовката на административни актове на Българската народна банка, свързани с регистриране или лицензиране на банкови институции, платежни институции и платежни системи; изготвянето на законопроекти, като Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници, Закона за кредитните институции, Закона за банковата несъстоятелност, Закона за гарантиране на влоговете в банките, както и на измененията в законопроекти или съответната подзаконова нормативна уредба.

Г-н Радев подчерта, че г-жа Стоянова има значителен опит в областта на европейското право и работата с европейските институции, като изтъкна нейната специализация в дирекция “Правни услуги” в Европейската централна банка, участието ѝ в подготовката и координацията на всички извършени консултации от 2007 г. досега с

Европейската централна банка по проекти на национални правни актове. Тя отлично познава правната рамка на Европейския съюз във финансовия сектор, като участва във въвеждането на всички европейски директиви във финансовата област от времето на подготовката на България за членство в Европейския съюз.

В заключение г-н Радев подчерта нейния дългогодишен опит в работата ѝ с управление "Банково", където тя участва в разработването на Закона за платежните услуги и платежните системи и на цялата съответна подзаконова база. Тя е много добре запозната с основните дейности, свързани с лицензирането и надзора на платежните институции, платежните системи, дружествата за електронни пари, както и с функционирането на системата за брутен сетълмент в реално време и националния системен компонент TARGET 2.

След представянето на кандидатурата се премина към личното представяне на г-жа Стоянова и излагане на нейната концепция за дейността ѝ като подуправител – ръководител на управление „Банково” на Българската народна банка.

В изложението си г-жа Стоянова очерта няколко основни направления в дейността на управление „Банково“, а именно: платежни услуги и платежни системи, статистика, дейността като фискален агент на държавата и дейността на централния кредитен регистър.

1. Платежни системи и платежни услуги

От 2002 г. в Българската народна банка функционира система за брутен сетълмент в реално време в лева, наречена RINGS. Към настоящия момент тя отговаря на всички съвременни европейски изисквания за осъществяване на платежния процес и при присъединяване на България към Еврозоната притежава необходимите функционалности за незабавна интеграция в европейската платежна инфраструктура. Друга гордост на Българската народна банка е, че от 2010 г. успешно оперира Национален системен компонент TARGET 2 - БНБ, който е част от трансевропейската система за брутен сетълмент в реално време в евро. Българската народна банка е една от първите банки извън Еврозоната, която е изпълнила изискванията и се е присъединила към TARGET 2. Предизвикателство пред тази система през следващите години ще бъде въвеждането през 2017 г. на нов технически стандарт за работа в целия Европейски съюз за всички централни банки, които са участници в системата.

За развитието в областта на плащанията в България допринасят системата за малки плащания в лева БИСЕРА 6, системата за малки плащания в евро BISERA-7 и системата за обработка на картови

плащания БОРИКА. Тези системи се оперират от „Борика Банксервиз“ АД. Основна задача на упражнявания от управление „Банково“ надзор ще бъде ограничаването на ситемния риск и подобряването на надеждността и ефективността на платежните системи в съответствие със стандартите на Банката за международните разплащания в Базел, Международната организация на комисиите по ценни книжа и Европейската централна банка. В тази област постоянно европейските регулации се подобряват и усъвършенстват, което налага приемането и на съответните промени в българската правна уредба.

2. Статистика

Българската народна банка ще продължи да предоставя статистическа информация в областите парична и лихвена статистика, статистика на платежния баланс, външния дълг, международната инвестиционна позиция, финансовите сметки и финансовите институции в съответствие с изискванията на европейските и международни методологически стандарти в тази област. Чрез Европейската централна банка, Българската народна банка предоставя качествена и надеждна статистическа информация на Европейския съвет за системен риск. Бъдещо предизвикателство в областта на статистиката е присъединяването на България към новия с по-високи изисквания статистически стандарт на Международния валутен фонд – Специален стандарт за разпространение на данни Плюс (SDDS Plus).

3. Фискален агент и депозитар на държавата

В тази област Българската народна банка е създала и изградила на високо професионално и технологично ниво в съответствие с най-добрите практики за предоставяне на инвестиционни услуги и търговия с държавни дългови инструменти, система за продажба на държавни ценни книжа на аукционен принцип, система за регистриране, обслужване и търговия с държавни ценни книжа и система за сетълмент на държавни ценни книжа и сетълмент на паричните средства при спазване на принципа доставка срещу плащане. В краткосрочен план усилията на Централната банка съвместно с Министерство на финансите и първичните дилъри ще бъдат насочени към по-нататъшно изграждане на организиран и прозрачен пазар на държавни ценни книжа, така че българските държавни ценни книжа да отговарят на изискванията за приемливо обезпечение при бъдещите операции с Европейската централна банка. В средносрочен план политиката на Българската народна банка ще бъде насочена към подготовка за присъединяване към новата техническа платформа на Европейската централна банка за сетълмент на всички видове ценни книжа – TARGET 2 SECURITIES.

4. Централния кредитен регистър.

Централният кредитен регистър в Българската народна банка функционира от 2000 година, като от този момент обемът на предоставяната и ползвана информация от участниците постоянно се развива. Регистърът функционира при високи стандарти за сигурност. Той предоставя необходимата информация, която е ключова за оценка на кредитния риск на банките и финансовите институции, както и надзорна информация на управление "Банков надзор". Централният кредитен регистър участва в проекта „Doing business“ на Световната банка от стартирането на проекта през 2004 г. Този проект обработва и анализира информация за икономиките на 183 държави. От 2008 г. Българският централен кредитен регистър неизменно получава най-висока оценка б за качество, обхват и достъп до информацията в него, което е значително постижение.

В заключение г-жа Стоянова отбеляза, че ако бъде избрана за подуправител, ръководещ управление „Банково“, тя ще продължи да доразвива и надгражда постигнатото, тъй като самоцелни промени в добре работещи структури не следва да се правят.

Съгласно т. 5, от раздел III от процедурните правила г-жа Менда Стоянова отново представи постъпилите въпроси от вестник „Капитал“ към всички кандидати и зададе въпросите, поставени в частност към г-жа Стоянова, а именно: предвид заявените от акционери и облигционери на Корпоративна търговска банка претенции да съдят България за действията около затварянето и отнемането на лиценза на банката, как тя оценява действията на Българската народна банка и има ли риск такива дела да бъдат спечелени; какво ѝ е личното мнение за сделките по цесии и прихващания в Корпоративна търговска банка и според нея дали те ощетяват кредиторите, като пренареждат масата на несъстоятелността; как оценява действията на Българската народна банка и квесторите по осчетоводяване на цесиите и прихващанията и освобождаването на обезпеченията с оглед на определената от съда дата за начало на неплатежоспособността на Корпоративна търговска банка 20 юни 2014 г.

В отговор г-жа Стоянова отбеляза, че на повечето въпроси е дала отговор в своята презентация. По общите въпроси тя подкрепя казаното от колегите ѝ преди това и ще се спре по-детайлно на отправените към нея лично въпроси.

В отговор на първия въпрос г-жа Стоянова посочи, че към настоящия момент няма официално получена информация за заведени такива дела срещу България. Тя не намира основание за предявяване на претенции срещу България, тъй като акционерите в Корпоративна търговска банка и в частност Оманския фонд, не са били третиращи

неравнопоставено спрямо останалите кредитори на банката, нито инвестицията им в капитала на банката е била отчуждена или конфискувана от държавата. По отношение на втория въпрос личното й мнение като юрист за възможността за извършване по време на специален надзор на сделки по цесии и прихващания е отрицателно, тъй като по този начин се променя реда за удовлетворяване на кредиторите, като едни получават преимущество за сметка на други. В този смисъл тя подкрепя приетите от 43-тото Народно събрание веднага след конституирането му през есента на миналата година, промени в Закона за банковата несъстоятелност, които обявяват подобни сделки за недействителни по отношение на кредиторите на несъстоятелността. Що се отнася до третия въпрос тя посочи, че трите страни в производството по несъстоятелност – Българската народна банка, Корпоративна търговска банка чрез синдиците и Прокуратурата – са застъпили становището, че началната дата на неплатежоспособност на Корпоративна търговска банка следва да бъде 30 .09. 2014 г., когато във подадените в БНБ финансови и надзорни отчети на банката е отчетен отрицателен собствен капитал. Никой не е обжалвал решението на Софийския апелативен съд, с което е определена нова начална дата 20.06.2014 г. и то е влязло в сила в тази си част.

В хода на изслушването не бяха зададени въпроси от народните представители към г-жа Нина Стоянова.

Комисията по бюджет и финанси установи, че тримата кандидати отговарят на законовите изисквания за заемане на длъжността подуправител на Българската народна банка. Натрупаният експертен, административен и управленски опит от предложените кандидати, както и придобитите от тях квалификации в съответните направления в банковата сфера са положителни предпоставки за осъществяването на компетентно и отговорно управление на Българската народна банка.

Въз основа на проведеното изслушване Комисията по бюджет и финанси предлага на Народното събрание да разгледа и гласува предложените проекти за решения за избор на **Димитър Иванов Костов** за подуправител – ръководител на управление „Банков надзор”, на **Калин Димитров Христов** за подуправител – ръководител на управление „Емисионно”, на **Нина Иванова Стоянова** за подуправител – ръководител на управление „Банково” на Българската народна банка.

Въз основа на подадена оставка до Народното събрание с писмо №507-00-21 от 15.07.2015 г. от **Димитър Иванов Костов** като

подуправител – ръководител на управление „Банково”, на Българската народна банка във връзка с направено на основание чл. 12, ал. 2 от Закона за Българската народна банка предложение от Управителя на Българската народна банка за избирането му като подуправител – ръководител на управление „Банков надзор” Комисията по бюджет и предлага на Народното събрание **проект на решение за освобождаване** **Димитър Иванов Костов** от длъжността подуправител – ръководител на управление „Банково”, на Българската народна банка.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА
ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ:**

МЕНДА СТОЯНОВА

**РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

Проект!

Р Е Ш Е Н И Е

за избиране на подуправител - ръководител на управление „Банков надзор” на Българската народна банка

Народното събрание на основание чл. 84, т. 8 и чл. 86, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 12, ал. 2 и 4 и чл. 19, ал. 1 от Закона за Българската народна банка и по предложение на управителя на Българската народна банка

Р Е Ш И:

1. Избира **Димитър Иванов Костов** за подуправител – ръководител на управление „Банков надзор”, на Българската народна банка, с мандат 6 години.
2. Решението влиза в сила от приемането му.

**РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

Проект!

Р Е Ш Е Н И Е

**за освобождаване на подуправител - ръководител на управление
„Банково” на Българската народна банка**

Народното събрание на основание чл. 84, т. 8 и чл. 86, ал. 1 от Конституцията на Република България във връзка с чл. 12, ал. 7 от Закона за Българската народна банка

Р Е Ш И:

1. Освобождава **Димитър Иванов Костов** като подуправител – ръководител на управление „Банково” на Българската народна банка.
2. Решението влиза в сила от приемането му.

**РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

Проект!

Р Е Ш Е Н И Е

**за избиране на подуправител – ръководител на управление
„Емисионно” на Българската народна банка**

Народното събрание на основание чл. 84, т. 8 и чл. 86, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 12, ал. 2 и 4 и чл. 19, ал. 1 от Закона за Българската народна банка и по предложение на управителя на Българската народна банка

Р Е Ш И:

Избира **Калин Димитров Христов** за подуправител – ръководител на управление „Емисионно”, на Българската народна банка с мандат 6 години, считано от 24 октомври 2015 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

РЕШЕНИЕ

за избиране на подуправител – ръководител на управление „Банково”
на Българската народна банка

Народното събрание на основание чл. 84, т. 8 и чл. 86, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 12, ал. 2 и 4 и чл. 19, ал. 1 от Закона за Българската народна банка и по предложение на управителя на Българската народна банка

РЕШИ:

1. Избира **Нина Иванова Стоянова** за подуправител – ръководител на управление „Банково” на Българската народна банка, с мандат 6 години.
2. Решението влиза в сила от приемането му.